

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ПЕДІАТРІЇ, АКУШЕРСТВА І
ГІНЕКОЛОГІЇ ІМ. АКАД. О.М. ЛУК'ЯНОВОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Інституту
Протокол № 18 від 24.11 21р.

Директор
Академік НАМН України

Ю.Г. Антипкін

ПОЛОЖЕННЯ

про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України»

Загальні положення

1. Положення про дотримання академічної доброчесності та принципів доказової медицини у ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України» (далі - Положення) розроблене відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», Рекомендацій щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо (Лист МОН України 15.08.2018 № 1/1 1-8681), Рекомендацій для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, затверджених рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29.10.2019 (протокол № 11), Статуту ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України», «Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників» (затверджено Кабінетом Міністрів України від 14.07.2021 №725), «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» (наказ МОЗ України від 22.02.2019 № 446) та інших нормативних документів.

Це Положення визначає основні принципи дотримання академічної доброчесності та принципів доказової медицини, поняття дотримання та порушення, види академічної відповідальності, порядок притягнення до академічної відповідальності учасників навчального процесу, а також регламентує створення нових механізмів побудови комунікацій у ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України» та необхідних умов для недопущення порушень академічної доброчесності.

2. **Академічна доброчесність** - сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватись учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Для забезпечення академічної доброчесності необхідно дотримуватися таких принципів:

1) верховенства права; 2) законності; 3) демократизму; 4) пріоритетності прав і свобод людини та громадянина; 5) рівноправності; 6) гарантування прав і свобод; 7) науковості; 8) професіоналізму та компетентності; 9) партнерства і взаємодопомоги; 10) поваги та взаємної довіри; 11) відкритості і прозорості; 12) відповідальності за порушення академічної доброчесності.

3. Види відповідальності за порушення академічної доброчесності у ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України» визначаються розділом 3 цього Положення.

1. Дотримання академічної доброчесності

1. Дотримання академічної доброчесності науковими та науково-педагогічними працівниками передбачає: 1) посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших осіб; 2) дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; 3) надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність; 4) контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти в освітньому процесі та науковій діяльності; 5) об'єктивне оцінювання результатів навчання.

2. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти та споживачами освітніх послуг передбачає: 1) самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); 2) посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших осіб; 3) дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; 4) надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2 Порушення академічної доброчесності

1. Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат; самоплагіат; фабрикація; фальсифікація; списування; обман; хабарництво; необ'єктивне оцінювання.

2. Академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених % 2 творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, а саме: 1) відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту; 2) відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту; 3) відтворення в тексті наукової роботи наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата; 4) відтворення в тексті наукової роботи наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація.

3. Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

4. Фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

5. Фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

6. Списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

7. Обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

8. Хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

9. Необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

3. Академічна доброчесність та дотримання принципів доказової медицини при проведенні заходів безперервного професійного розвитку

1. У своїй діяльності при проведенні наукових медичних форумів ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України» несе повну відповідальність за освітню діяльність в рамках безперервного професійного розвитку. Планування, організацію, проведення та аналіз результатів освітньої діяльності в інституті організує науково-організаційне відділення, яке працює та впроваджує в освітню діяльність принципи дотримання доброчесності та доказової медицини. Відповідальним за цей процес є завідувач науково-організаційного відділення.

2. Науково-організаційне відділення вимагає, щоб усі клінічні рекомендації, які надаються в ході освітньої діяльності, базувалися на здобутках сучасної науки, наукових доказах та клінічному обґрунтуванні, а також надавали справедливе та збалансоване уявлення про діагностичні та терапевтичні підходи.

3. Науково-організаційне відділення рекомендує науково-викладацькому складу, які відповідають за підготовку змісту своїх доповідей (презентацій), використовувати таблицю рівнів доказів, розроблену Оксфордським центром з доказової медицини (<https://www.cebm.ox.ac.uk/resources/ievels-of-evidence/ocebmllevels-of-evidence>), щоб визначити/оцінити рівень використаних доказів і переконатися, що представлена інформація базується на найвищому можливому рівні доказовості. Також викладачам рекомендується надавати цитування та рівень доказовості публікацій та дослідницької інформації у своїх презентаціях.

4. Щоб гарантувати, що викладацький склад ознайомлений з порядком підготовки наукових медичних форумів, науково-організаційним відділенням інституту проводяться наради з викладачами перед освітнім заходом або групою заходів у вигляді персональної присутності, відео конференцій, тощо, до початку діяльності безперервного професійного розвитку.

5. Під час цих зустрічей/нарад співробітники науково-організаційного відділення, відповідальні за проведення освітніх заходів БПР, надають викладачам чіткі інструкції відносно того, що від них очікується при підготовці та під час презентації освітніх матеріалів, заснованих на науково-обґрунтованих доказах, які мають відповідати неупередженому та збалансованому погляду на терапевтичні варіанти та клінічні рекомендації.

6. Усі клінічні рекомендації та інформація про наукові дослідження, що використовуються в освітній діяльності, переглядаються працівниками науково-організаційного відділення, на всіх етапах планування, підготовки та реалізації освітнього заходу. Цей процес передбачає також участь експертів-рецензентів.

7. Якщо в процесі оцінки матеріалів наукових медичних форумів працівники науково-організаційного відділення не можуть зробити висновок щодо відповідності та обґрунтованості освітніх матеріалів, запрошуюються експерти-рецензенти. Цей процес також допомагає перевіряти презентації/освітні матеріали, щоб переконатися, що в них відсутні жодні наміри чи ненавмисна комерційна упередженість, що ця освітня діяльність не пропагує ненаукові підходи до діагностики чи терапії, не пропагує рекомендацій, лікування чи способів здійснення медичної допомоги, які, як визначено, мають ризики або небезпеку, які переважають переваги або, як відомо, малоефективні при лікуванні хворих.

8. При виявленні та встановленні фактів порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини керівництво відділення приймає відповідні рішення щодо таких порушень. Незначні порушення виправляються і освітні матеріали дозволяються надавати в ході реалізації освітнього заходу. При порушеннях, які не відповідають принципам академічної доброчесності та доказової медицини, приймається рішення відсторонити викладачів, у яких були виявлені такі порушення від участі в освітньому заході.

9. Оскарження рішень про встановлення порушень академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини відбувається на основі письмового звернення (апеляції) особи, навчальний матеріал якої перевірявся. Апеляція подається особисто

автором(ми) матеріалів на ім'я керівника науково-організаційного відділення у триденний термін після оголошення результатів перевірки.

10. Для розгляду апеляцій створюється тимчасова комісія з питань академічної доброчесності, яка включає працівників науково-організаційного відділення та осіб, які не є працівниками відділення та офіційними рецензентами. Апеляція розглядається Комісією з питань академічної доброчесності у тижневий термін з наступного дня після виходу наказу (доручення) директора про розгляд апеляції, якщо інший термін не зазначено в наказі (дорученні).

11. Висновки Комісії з питань академічної доброчесності оформлюються відповідним протоколом. За результатами засідання Комісія з питань академічної доброчесності формує висновки, які підписує голова Комісії, її члени та заявник.

12. За порушення академічної доброчесності та принципів доказової медицини науково-педагогічні працівники можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності, як відмова у подальшій співпраці щодо участі в організації та плануванні заходу, підготовки навчального контенту наукового медичного форуму.

13. За дії (бездіяльність), що визнані як порушенням академічної доброчесності, особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених чинним законодавством України.

4. Заключні положення

1. Це Положення затверджується вченою радою ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України» і вводиться в дію наказом ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О.М. Лук'янової НАМН України».

2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться шляхом затвердження Положення в новій редакції. Після затвердження Положення в новій редакції попереднє Положення втрачає юридичну силу.